

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГІЙ

Романенко П.А.

Науковий керівник – канд. філос. наук, проф. Тіхонова Л.А.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, просп. Науки, 14, каф. філософії, тел.: (057)702-14-65)

e-mail:<pavlo.romanenko@nure.ua>

The article considers the philosophical problems of the spread of popular digital blockchain technologies, distributed storage technologies. It is believed that this technology can be used to record and track any type of information: from medical indicators to political elections. Modern philosophy can not help but be interested in this phenomenon, because it has centuries of experience in considering abstract, intangible, absolute things, and plays an important role in understanding the nature of these technologies and their impact on society. Blockchain technologies are based on guarantees that data on the movement of data within the system cannot be changed.

У ХХІ сторіччі швидко набирають популярності технології, що отримали назву блокчейн. Технології блокчейн – це один із засобів розподіленого зберігання даних. Вважається, що цю технологію можна використовувати для запису та відстеження будь-якого виду інформації: від медичних показників до проведення політичних виборів. Світова інформаційна спільнота вважає, що вперше така технологія була застосована у 2008 році. Пройшло вже 14 років, а більшість жителів планети Земля і досі важко уявляють собі принцип дії та сенс цих технологій. Сучасна філософія не може не зацікавитись цим феноменом, бо має багатовіковий досвід розгляду абстрактних, нематеріальних, абсолютних речей, і відіграє велику роль у розумінні суті даних технологій та їхнього впливу на суспільство. Технологія блокчейн заснована на гарантіях неможливості зміни записів про рух даних всередині системи. Тобто виникає можливість створення нової світоглядної парадигми. Суть її полягає в тому, що ми можемо отримати єдину версію людської історії, що не підлягає інтерпретаціям і підлягає суворому контролю анонімних користувачів. Питання змісту записів, що вносяться у інформаційні блоки є достатньо проблематичним. Ніхто не може гарантувати правдивість інформації. Контроль анонімних користувачів та захист від виправлення внесеного запису за допомогою математичних формул може тільки запезпечити прозорість у роботі з інформацією. Особливість блокчейн технології у тому, що вона вступає у гру на тому етапі, коли певна подія відбулася і перетворилася на цивільний акт, готовий до занесення в аннали історії. Блокчейн зберігає не сам текст, а запис про його розміщення у системі. Блокчейн може розгалужуватись, тобто можлива поява двох або

більше незалежних систем із різними записами про певні події. Отже виникає питання про зміну парадигми довіри. Довіри до істинності оприлюдненої та записаної інформації, довіри до її онтологічного та юридичного статусу, довіри до держави, як до розпорядника та зберігача суспільно важливої інформації.

Дослідники проблем цифровізації сучасного суспільства вважають, що на даний час блокчейн створює проблем більше, ніж вирішує. Людство вже має інші технології для обробки інформації. Наприклад, хмарні технології, або електронні підписи. Очевидно, що основні аргументи на користь застосування блокчейн технологій лежать скоріше в галузі ідеології, а не технології. Філософське осмислення блокчейна може проходити у багатовимірних культурних контекстах з використанням різних концептуальних ресурсів. Наприклад, через семантичний підхід до самого терміну (chain), тобто ланцюг. Саме ланцюг, як особливий тип структури несе у собі деякі історико-теологічні асоціації. Поняття великого ланцюга буття пов'язане з уявленням про ієрархічну картину світу, від вищої духовності до низовинної матерії. А блокчейн-технологія розроблена навпаки, як децентралізована система, за допомогою якої користувачі можуть однаково бути співучасниками того, що відбувається і, одночасно, зберігати контроль за своєю анонімністю. Підґрунтям такого ланцюга є зовсім інша схема розподілу цінностей, яку навіть вважають релігією.

Деякі дослідники пропонують розглядати криптографію як споріднену філософії діяльність, що працює з явним та неявним, з тайною та секретами. Підозра і довіра – це поняття, які лежать в основі технології блокчейн. Вони задають нову конфігурацію одночасної анонімності та прозорості дій суб'єкта. Завдяки цим технологіям у сучасному світі таємниці, змови та конспірологія виходять з філософської периферії та перетворюються у нову модель існування держави. Щоб зрозуміти сутність конспірологічної атмосфери, пов'язаної з блокчейном та біткоїном достатньо згадати, що особистість розробника біткоїну досі не встановлена. Створення цього продукту приписується Сатоші Накамото, якого досі не ідентифікували і чи він існує насправді, чи за цим ім'ям стоїть цілий колектив людей – невідомо. Дж. Ассанж вважає, що розробка криптовалюти та технологій блокчейн була настільки передовою та зухвалою по відношенню до сучасної фінансової системи, що її розробники просто не могли відчувати себе у безпеці.

Нові інформаційні технології суттєво змінюють наше середовище, пропонуючи інші темпоральні модуси, парадигми простору та часу, поняття істини та достовірності, суб'єктивності та об'єктивності.